

Nohavica

dělení: No-ha-vi-ca¹

rod: m. živ.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	Nohavica ²	
2. pád	Nohavici ^{3,4}	
3. pád	Nohavicovi ⁵	
4. pád	Nohavicu	
5. pád	Nohavico	
6. pád	Nohavicovi ⁵	
7. pád	Nohavicou	

příbuzná slova: Nohavicův⁶

Odkazy k výkladové části Internetové jazykové příručky:

[¹Dělení slov](#)

[²Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na \[a\], \[á\]](#)

[³Psaní i – y po písmenu c](#)

[⁴Skloňování mužských jmen vzoru „předseda“ – 2. p. j. č.](#)

[⁵Skloňování mužských životných jmen – konkurence krátkých a dlouhých tvarů v 3. \(6.\) p. j. č.](#)

[⁶Přídavná jména individuálně přivlastňovací](#)

Dělení slov (**Skrýt**)

- [Základní pravidla dělení slov](#)
- [Konkrétní způsoby dělení](#)
 - [Předpony](#)
 - [Dvě samohlásky vedle sebe](#)
 - [Skupina souhláska + l v jiné než slabikotvorné pozici](#)
 - [Skupina souhláska + r v jiné než slabikotvorné pozici nebo ř](#)
 - [Skupina s/š + souhláska](#)
 - [Skupina samohláska/souhláska + str/štr/stř](#)
 - [Skupina samohláska-souhláska-souhláska-samohláska](#)
 - [Skupiny tří souhlásek v blízkosti přípony nebo předpony](#)
 - [Zakončení na -ční](#)
 - [Zdvojené souhlásky](#)
 - [Dělení podle slabik ve výslovnosti](#)

Slova dělíme z ryze praktických důvodů, považujeme proto za vhodné, aby pravidla dělení byla co nejjednodušší. Vzhledem k tomu, že se pokyny pro dělení slov v různých příručkách liší, rozhodli jsme se zde pro jednoduchý, a hlavně pokud možno pravidelný způsob dělení. To má za následek, že se často s řešením v jiných příručkách rozcházíme (obvykle tak, že

připouštíme méně možností dělení). V souvislosti s tím upozorňujeme, že si naše řešení neklade za cíl být autoritativní a že jiný způsob dělení není nutně chybný. Jinými slovy: dělení, které doporučujeme, považujeme za „ideální“, nevylučujeme však případné jiné možnosti.

Možná místa, kde lze slovo dělit, tradičně označujeme spojovníkem. Napíšeme-li například *ko-s-me-ti-ka*, znamená to, že můžeme slovo dělit po písmenech *ko-*, *kos-*, *kosme-* a *kosmeti-*.

Dělení slova na konci řádku se naznačí spojovníkem, např. *kra-|bice*. Pokud řádek končí spojovníkem vyžadovaným pravidly pravopisu (např. spojovník ve slovech *ping-pong*, *technicko-ekonomický*) a část slova za spojovníkem pokračuje na následujícím řádku, zopakuje se spojovník rovněž na začátku tohoto řádku, např. *ping-|-pong*. Podrobněji o spojovníku viz [Spojovník](#).

Základní pravidla dělení slov

- a. V češtině dělíme pouze slova víceslabičná. Jednoslabičná slova, a to i ta, která se zapisují více písmeny (*pštros*, *vstříc*), nedělíme.
- b. Zvykem rovněž není dělit zkratky (*MUDr.*, *FAMU*, *USA*, např., *apod.*, *genpor.* atd.).
- c. Nedělíme také dvouslabičná slova, jejichž první slabiku tvoří samohláska (*oběd*, *Ivan*, *éter*).
- d. Pozor je třeba dávat na souhlásky *l* a *r*. Pokud jsou v slabikotvorném postavení, pracujeme s nimi při dělení stejně, jako by šlo o samohlásky (např. dělíme *me-tr* stejně jako *me-ta*, *osr-dí* stejně jako *osu-dí*). V případě, že souhlásky *l* a *r* nejsou ve slabikotvorném postavení, pracujeme s nimi jako se (specifickými) souhláskami (viz [bod 2.3](#) a [bod 2.4](#)).
- e. Slova se primárně dělí podle slabičných hranic. Například slovo *mladý* má dvě slabiky (*m-la* a *dý*), dělíme je tedy jedinečně *m-la-dý* (upozorňujeme, že slabika je zvuková jednotka, nikoliv grafická – například jméno *Jacques* představuje pouze jednu slabiku a nedělí se). U řady slov (např. u těch, kde za sebou následuje několik souhlásek) však nejsme schopni slabičnou hranici s jistotou identifikovat.
- f. Sekundárně je důležitá rovněž slovotvorná stavba slova (viz [Morfematika](#)).

Způsob dělení, který zde představujeme, zohledňuje v tomto směru především předpony (např. *na-*, *po-*, *roz-*, *do-*) a hranici mezi dvěma částmi složenin (např. *prsto|pášný*, *velko|statek*, *mnoho|násobný*, *troj|stěžník*). Přípony jsou zohledňovány minimálně – především z toho důvodu, že schopnost jejich bezchybného rozpoznání nelze obecně předpokládat.

Konkrétní způsoby dělení

Předpony

- a. Pokud má slovo slabičnou, ale jednopísmennou předponu, neoddělujeme ji, např. *úspěch*, *uspět*, *uspo-ko-jit*, *ochrán-ce*.
- b. Pokud jde o slovo s jednou slabičnou vícepísmennou předponou, respektujeme vždy morfematický šev (rovněž u latinských a řeckých předpon). Například slovo *podraz* dělíme pouze *pod-raz*, nikoli **po-draz* (což by bylo z hlediska slabičného přijatelné). Další příklady: *vy-hrá-vat*, *po-čkat*, *do-čkat*, *se-čkat*, *vy-ční-vat*, *ve-dle*, *po-dle*, *na-*

dchnout, pro-dchnout, nad-še-ný, du-pli-kát, ex-pli-ka-ce, kom-pli-ka-ce, kon-gre-ga-ce, in-spek-tor, in-spek-ce, de-kla-ma-ce, re-kla-ma-ce, re-kvi-zi-ta, roz-tr-hat, pod-trh-nout.

- c. Pokud má slovo dvě předpony, přičemž první je slabičná a druhá neslabičná, dělíme vždy po první předponě a druhou předponu přiřazujeme k druhé slabice, např. *po-změ-ňo-vat, po-zdr-žet, po-zvra-cet, na-zpa-měť, vy-zvě-dač, vy-zbro-jo-vat.*
- d. Pokud má slovo dvě předpony a druhá je tvořena samohláskou, dělíme pouze po první předponě, např. *po-uka-zo-vat, po-upra-vit, ne-uspět.*
- e. Pokud má slovo neslabičnou předponu, po které následuje samohláska (ať už jde o předponu, nebo ne), pak po této samohlásce nedělíme, např. *zohyz-dit, zúžit, zadap-to-vat.*
- f. Pokud jde etymologicky o předponu, která však pro dnešní mluvčí není zřetelná, je možné připustit i takové dělení, jako by se o předponu nejednalo, např. *pro-s-tě-ra-d-lo, di-p-lom, do-s-tat, na-s-tat, zů-s-tat, pro-b-lém.*

Dvě samohlásky vedle sebe

- a. Nacházejí-li se vedle sebe dvě samohlásky, které jsou rozdělené morfematickým švem (a nejde přitom o příponu), pak dělíme na švu. Například slovo *reakce* má předponu *re-*, po které následuje *-akce*, proto dělíme pouze *re-ak-ce*, nikoli **rea-kce*. Další příklady: *pra-vo-úh-lý, re-edi-ce, pa-le-on-to-lo-gie, re-ab-sorp-ce, re-ago-vat.*
- b. Nacházejí-li se vedle sebe dvě samohlásky, které nejsou rozdělené morfematickým švem (nebo jde o příponu či koncovku), nedělíme, např. slovo *neon*. Příklady dělení: *pneu-ma-ti-ka, fluid-ní, in-du-s-t-ria-li-za-ce, rá-dium, gé-nius, ak-tuál-ní, ra-dio-apa-rát, reá-lie, olym-piá-da, ev-ro-pei-s-mus, ra-gúo-vý, rag-byo-vý, re-léo-vý, kal-ció-za, pe-ruán-ský, per-pe-tuum, he-b-rai-s-tic-ký, mao-i-s-mus, fó-liov-ník.*
- c. Nacházejí-li se vedle sebe v písmu dvě samohlásky a stojí-li na začátku slova nebo části složeniny nebo po předponě, dělíme po těchto dvou samohláskách, např. *au-to-mo-bil, eu-ro, spo-lu-au-tor, vy-au-to-vat.*

Skupina souhláska + l v jiné než slabikotvorné pozici

- a. Pokud předchází písmenu *l* v neslabikotvorné pozici písmena *s/š/d* a před nimi není morfematický šev (předponový nebo mezi dvěma složkami složeniny), můžeme dělit jak před *l*, tak před *s/š/d*. V praxi doporučujeme spíše dělit před *l* – lépe např. *svis-lý* než *svi-slý*. Další příklady: *po-vi-d-la, my-š-len-ka, my-s-let, mo-d-li-teb-na, pra-d-le-na, ko-va-d-li-na, vi-d-le, je-d-le, kap-s-le* (v případech, že předchází šev, dělíme na švu: *po-slat, vy-dla-bat, troj-sla-bič-ný*).
- b. Pokud písmenu *l* předchází jiná souhláska než *s/š/d*, dělíme vždy před *l*, např. *ber-la, kuk-la, ram-li-ce, re-pub-li-ka, jeh-li-čí, ryng-le, pent-le, žong-lér, bib-lio-té-ka, bub-li-na, deb-li-s-ta, pub-li-ka-ce, kob-li-ha, ang-li-s-ti-ka, cyk-li-s-ti-ka, cyk-lus, emb-lém, bet-lém, cih-la, truh-la.*

Skupina souhláska + r v jiné než slabikotvorné pozici nebo ř

- a. Předchází-li *r/ř* jakákoli souhláska a té předchází samohláska, kterou začíná slovo, dělíme jedině před *r/ř*, např. *Od-ra, at-rium, ad-re-sa, ot-rok.*
- b. Předchází-li *r/ř* jakákoli souhláska a té nepředchází samohláska, kterou začíná slovo, dělíme buď před *r/ř*, nebo před předchozí souhláskou, např. *ze-b-ra, na-mo-d-řit, stří-b-řen-ka, cu-k-ro-ví, cu-k-ro-vý, ima-t-ri-ku-la-ce, ka-te-d-rá-la, ko-p-re-ti-na, ma-k-*

re-la, mi-g-ra-ce, emi-g-ra-ce, imi-g-ra-ce, mi-g-ré-na, pa-p-ri-ka, vi-t-ri-na, ru-b-ri-ka, re-pa-t-ria-ce, ne-k-ró-za, mi-k-rob.

- c. Předchází-li *r/ř* jakákoli souhláska, které předchází morfematically šev (předponový nebo mezi dvěma složkami složeniny), dělíme na švu, např. *po-krá-tit, te-le-gra-fo-vat*.
- d. Případy, kdy *r/ř* předchází více souhlásek, viz [bod 2.8](#).

Skupina *s/š* + souhláska

- a. Spojení *samohláska-s/š-souhláska-samohláska* nebo *souhláska-s/š-souhláska-samohláska* je možné dělit buď po *s/š*, nebo před *s/š*, např. *ta-š-ka, lá-s-ka, má-s-lo, ou-š-ko, whi-s-ky, če-š-ti-na, ma-te-ria-li-s-ta, hle-di-s-ko, lo-ži-s-ko, Če-s-ko, de-s-pekt, re-s-pekt, me-cha-ni-s-mus, ho-s-po-da, ob-ho-s-po-da-řo-vat, ko-re-s-pon-dence, ko-s-me-ti-ka, ko-s-mos, vi-s-kó-za, vla-s-ti-zra-da, vla-š-tov-ka, mu-š-ke-ta, mu-š-kát, pře-s-ný, pol-š-tář, pr-s-kat*.
- b. Případy, kdy je *s* součástí skupiny tří a více souhlásek za sebou v blízkosti předpony či přípony (např. *pastva, vrstva, Karlovarsko, mužstvo*), viz [bod 2.8](#).

Skupina *samohláska/souhláska* + *str/štr/stř*

- a. Pokud není koncové *r* ve slabikotvorné pozici, můžeme dělit před *s/š*, před *t* i před *r/ř*, např. *re-gi-s-t-ro-vat, rej-s-t-řík, fi-š-t-rón, men-s-t-rua-ce, no-s-t-ri-fi-ko-vat, se-s-t-ra*.
- b. Pokud je koncové *r* ve slabikotvorné pozici, dělíme před nebo po *s*, např. *re-gi-s-tr, vel-mi-s-tr*.

Skupina *samohláska-souhláska-souhláska-samohláska*

- a. Není-li přítomen morfematically šev (předponový nebo šev mezi dvěma složkami složeniny), pak (nejde-li o výše uvedené případy) dělíme pouze mezi dvěma souhláskami, např. *dok-tor, lé-čeb-na, far-mář, pa-ra-dig-ma, prac-ka, děl-nic-ký, je-de-nác-tý, šle-hač-ka, teč-ka, ma-nu-fak-tu-ra, re-dak-ce, klep-to-man, fron-ta, cel-ta, šach-ta, an-tik-va, re-cen-ze, fi-nan-co-vat, lep-tat, čer-pat, na-již-dět, lek-nout, ko-nej-šit, vá-noč-ka, va-jíč-ko, bom-bar-do-vat, čer-ven-ka, deh-to-vat, dis-cip-lí-na, fa-ryn-gi-ti-da, la-ryn-gi-ti-da, ha-zar-do-vat, kom-pen-zo-vat, tak-ti-ka, per-so-nál, sar-din-ka, záz-vor-ka, man-do-lí-na, rek-ti-fi-ka-ce, ser-pen-ti-na, lak-tó-za, fruk-tó-za, sy-nek-do-cha, tram-po-lí-na, trum-pe-ta, stor-no, pach-to-vat, chod-ba, jiz-ba, vá-len-da, plaz-ma, tře-š-ňov-ka, vi-š-ňov-ka*.
- b. Je-li přítomen morfematically šev (předponový nebo mezi dvěma složkami složeniny), dělíme na švu, např. *po-dvoj-ný, troj-zvuk*.

Skupiny tří souhlásek v blízkosti přípony nebo předpony

- a. V případě skupiny tří (případně i více) souhlásek v blízkosti přípony nebo předpony respektujeme morfematically šev (a to i příponový), např. *ob-struk-ce, de-struk-ce, šťast-ný, vlast-nit, účast-nit, vlast-ník, ctnost-ný, past-va, ja-kost-ní, mlask-nout, prsk-nout, hráč-ský, je-de-nác-tka, ptac-tvo, děl-nic-tvo, za-hrad-nic-tví, ab-sorp-ce, muž-stvo, muž-ství, bo-hat-ství, vrst-va, pro-pust-ka, re-dun-dant-ní, zmáčk-nout, folk-lor, port-mon-ka, prázd-ný, symp-tom, je-višt-ní, rašp-le, rašp-lo-vat, hand-líř, hr-din*

skost, lid-skost, arab-šti-na, ma-d'ar-šti-na, rom-šti-na, Ark-ti-da, Ja-pon-sko, Kar-lo-var-sko.

- b. Pokud morfemický šev není zřetelný, je možné dělit více způsoby, např. *cen-t-rum, cen-t-ra-li-zo-vat, kon-t-ra, elek-t-ři-na, fil-t-ro-vat, fil-t-rát, kon-cen-t-ra-ce, cen-t-ro-vat, Pan-k-rác, spek-t-rum, ji-s-k-ři-vost, man-d-ra-go-ra, mean-d-ro-vat, an-t-ro-po-log, pa-lin-d-rom, mop-s-lik, pam-f-let, Mo-s-k-va, mi-k-ro-elek-t-ro-nic-ký.*

Zakončení na -ční

- a. Pokud zakončení *-ční* předchází samohláska, dělíme stejně jako výše uvedenou skupinu samohláska-souhláska-souhláska-samohláska, např. *agi-tač-ní, pro-pa-gač-ní.*
- b. Pokud předchází souhláska, dělíme před *č*, např. *ak-ční, re-dak-ční, erup-ční, re-ne-san-ční.*

Zdvojené souhlásky

- a. Pokud v případě zdvojené souhlásky nejde o morfemický šev a zdvojená souhláska je v okolí samohlásek, můžeme dělit mezi souhláskami nebo před oběma souhláskami, např. *base-ba-l-lo-vý, ra-l-lye, re-g-gae.*
- b. Pokud se zdvojené souhlásky nacházejí na švu (včetně příponového), dělíme na švu, např. *ka-men-ný, roz-zlo-bit.*
- c. Pokud po zdvojených souhláskách následuje další souhláska, dělíme až po zdvojené souhlásce, např. *Pyrr-hos, Priess-nitz, grizz-ly.*

Dělení podle slabik ve výslovnosti

Slova, která se vyslovují jinak, než píšou, dělíme podle slabik ve výslovnosti, nikoli v písmu. Například slovo *petanque* má ve výslovnosti dvě slabiky [pe-tank], dělíme proto jedinečně *pe-tanque*. Další příklady: *Cam-bridge* [kem-brič], *free-ware* [frí-vér], *soft-ware* [soft-vér], *ver-saille-ský* [ver-saj-ský], *mc-car-thi-s-mus* [mek-kár-ty-z-mus], *mc-do-nal-di-za-ce* [mek-do-nal-dy-za-ce], ale *pe-tan-queo-vý* [pe-tan-ko-vý], *cam-bridge-ský* [kem-brič-ský], *soft-wa-ro-vý* [soft-vé-ro-vý].

Pozn.: Platí však výše uvedené zásady. Například slovo *Henriette* [án-ri-et], které má ve výslovnosti tři slabiky, dělíme pouze *Hen-riette*, protože dvě samohlásky vedle sebe (jinde než na švu) neoddělujeme.

[Skrýt zobrazený výklad](#)

Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na [a], [á] ([Skrýt](#))

1. [Jména zakončená ve výslovnosti i v písmu na -a \(typ Ondra, Hůla, Maxa, Gargantua, Baroja, Váša, Nohavica, Borgia, Lorca, Mantegna, Ma\)](#)
2. [Skloňování jmen zakončených ve výslovnosti na \[a\] a v písmu na jiné samohláskové písmeno \(typ Mauroy, Leroy, Buquoy, Bonnefoy\)](#)

3. [Jména zakončená ve výslovnosti na \[a\] a v písmu na souhláskové písmeno \(typ *Benoit, Dumas, Delacroix, Marat, François, Bolstad, Noah, Jeremiah*\)](#)
4. [Jména zakončená ve výslovnosti na \[á\] \(typ *Isá, Kivimaa*\)](#)

Jména zakončená ve výslovnosti i v písmu na -a (typ *Ondra, Hůla, Maxa, Gargantua, Baroja, Váša, Nohavica, Borgia, Lorca, Mantegna, Ma*)

Jména zakončená ve výslovnosti i v písmu na -a skloňujeme podle vzoru „předseda“ (*Ondra, Jarda, Svoboda, Hůla, Maxa, Gargantua*, japonské jméno *Akutagawa* – 2. p. *Ondry, Jardy, Svobody, Hůly, Maxy, Gargantuy, Akutagawy* – 5. p. *Ondro, Jardo, Svobodo, Hůlo, Maxo, Gargantuo, Akutagawo*). Pokud koncové hláске -a předchází měkké souhláskové písmeno či *i/y*, je ve 2. p. koncovka -i – podvzor „paňáca“ (*Váša, Váša, Baťa, Nohavica, Goya* [goja], *Borgia* [bordža], *Mantegna* [manteňa], *Maria, García, Mircea* [mirča] – 2. p. *Váši, Váni, Bati, Nohavici, Goyi* [goji], *Borgii* [bordži], *Mantegni* [manteňi], *Marii, Garcíi, Mircei* [mirči] – 5. p. *Vášo, Vášo, Baťo, Nohavico, Goyo, Borgio* [bordžo], *Mantegno* [manteňo], *Mario, Garcío, Mirceo* [mirčo]).

Liší-li se psaná a vyslovovaná podoba, jako např. ve jménech *Baroja* [barocha], *La Mancha* [la manča], *Klimsza* [klimša], *Zorilla* [zorila/zorilja] (v psané podobě je měkké písmeno, které se vyslovuje tvrdě, či tvrdé písmeno, které se vyslovuje měkce), volíme koncovku podle podoby grafické. Je-li například před koncovkou v grafické podobě měkké písmeno a v podobě vyslovované tvrdá souhláska, píšeme v koncovce 2. p. -i (*Baroja* [barocha] – 2. p. *Baroji* [barochi]). Je-li naopak před koncovkou v grafické podobě tvrdé nebo obojetné písmeno, které vyslovujeme měkce, píšeme v koncovce 2. p. -y (*Klimsza* [klimša], španělská jména *La Mancha* [la manča], *Zorilla* [zorila/zorilja] – 2. p. *Klimszy* [klimši], *La Manchy* [la manči], *Zorilly* [zorili/zorilji]).

Pokud koncovce předchází v písmu *c*, které se čte jako [k] (*Lorca* [lorka], *Sica* [sika]), v nepřímých pádech obvykle zaměňujeme v grafické podobě *c* za *k* (2. p. *Lorky, Siky*). Objevují se však i podoby, které zachovávají *c*, pokud pisatel chce, aby čtenář z příslušného tvaru mohl odvodit podobu v 1. p. (2. p. *Lorcy, Sicy* – 5. p. *Lorco, Sico*). Vzhledem k tendenci v současné češtině, aby ze všech pádových tvarů daného jména byla rozpoznatelná jeho základní podoba, se dnes stále více prosazuje (zvláště u méně známých jmen) spíše druhý postup – viz [Psaní i – y po písmenu c](#).

U orientálních jmen kromě víceslabičných japonských (viz výše) se připojují koncovky podle vzoru „pán“ a 5. p. zůstává stejný jako 1. p. (čínské jméno *Ma* – 2. p. *Maa* – 5. p. *Ma*, srov. jméno *Mao* v kap. [Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na \[o\], \[ó\]](#)). Mají-li tato jména více částí, skloňujeme až poslední část jména nebo první a zároveň poslední (*Jing Ša* – 2. p. *Jing Šaa* – 5. p. *Jing Ša*) – podrobněji viz [Osobní jména víceslovná](#).

Skloňování jmen zakončených ve výslovnosti na [a] a v písmu na jiné samohláskové písmeno (typ *Mauroy, Leroy, Buquoy, Bonnefoy*)

Skloňování jmen zakončených ve výslovnosti na [a], ale v písmu na jiné samohláskové písmeno je rozkolísané. Týká se to především jmen zakončených na samohláskovou skupinu -oy [oa] (*Mauroy, Leroy, Buquoy, Bonnefoy*). Podle MČ2 se v nepřímých pádech ke jménu připojují koncovky vzoru „pán“ a koncové [a] se ve výslovnosti vypouští (2., 4. p. *Leroya* [leroa], 3., 6. p. *Leroyovi* [leroovi], 7. p. *Leroyem* [leroem]). Tento způsob se však v praxi nevyskytuje. Lze zvolit také skloňování podle vzoru „muž“ (2. p. *Leroje* [leroje/lerojaje], *Bonnefoje* [bonfoje/bonfoaje] – 5. p. *Leroji* [leroji/lerojaji], *Bonnefoji* [bonfoji/bonfoaji]). Ve spojení se skloňovaným rodným jménem nebo jiným podstatným jménem se tato jména zpravidla neskloňují (2. p. *pana Leroy*).

Jména zakončená ve výslovnosti na [a] a v písmu na souhláskové písmeno (typ *Benoit, Dumas, Delacroix, Marat, François, Bolstad, Noah, Jeremiah*)

Specifickým typem jsou jména zakončená ve výslovnosti na [a], ale v grafické podobě na souhlásku. Nejčastěji jsou to souhlásky -d, -t, -s, -x, -h (fr. jména *Benoit* [benoa], *Dumas* [dyma], *Dubois* [dyboa], *Delacroix* [delakroa], *Marat* [mara], *François* [fransoa], norské jméno *Bolstad* [búlsta], angl. jména *Noah* [noa], *Jeremiah* [džeremaja]). U těchto jmen se pádové koncovky nepřímých pádů přidávají za celé jméno a podle zakončení na měkké či tvrdé písmeno se tato jména skloňují podle vzoru „muž“ nebo „pán“, ve francouzských jménech zakončených v 1. p. na -ois, -oix se v nepřímých pádech x a s před koncovkou čte jako [z]: 2. p. *Benoita* [benoata], *Dumase* [dymase], *Duboise* [dyboaze], *Delacroixe* [delakroaze], *Marata* [marata], *Françoise* [fransoaze], *Bolstada* [búlstada], *Noaha* [noaha], *Jeremiaha* [džeremajaha] – 5. p. *Benoite* [benoate], *Dumasi* [dymasi], *Dubois* [dyboazi], *Delacroixi* [delakroazi], *Marate* [marate], *Françoisi* [fransoazi], *Bolstade* [búlstade], *Noahu* [noahu], *Jeremiahu* [džeremajahu].

Jména zakončená ve výslovnosti na [á] (typ *Isá, Kivimaa*)

Jména zakončená ve výslovnosti na [á] se zpravidla skloňují podle vzoru „pán“ a 5. p. zůstává stejný jako 1. p. (*Isá* – 2. p. *Isáa* – 5. p. *Isá*). Jména zakončená v písmu na -aa se skloňují podle vzoru „předseda“ (*Kivimaa* – 2. p. *Kivimaay* – 5. p. *Kivimaa*), podle mluvnic je i zde možné užít pádové tvary podle vzoru „pán“ a v tom případě lze v nepřímých pádech přizpůsobit grafickou podobu výslovnosti (v praxi se však tento způsob příliš neuzívá) či ponechat podobu původní: 2. p. *Kivimáa* [kivimáa] i *Kivimaaa* [kivimáa]).

[Skrýt zobrazený výklad](#)

Psaní *i* – *y* po písmenu *c* ([Skrýt](#))

Písmeno *c* je v češtině chápáno jako „měkké“. Jinými slovy platí, že po *c* se v domácích slovech píše měkké *i* (např. *cit, církev*). Problematické případy jsou trojího typu:

1. U cizích slov pravidlo o tom, že se po *c* píše měkké *i*, neplatí. Na jedné straně máme slova jako *citron, cirkus, krucifix, nacista*, na straně druhé máme slova, v nichž se po *c*

píše tvrdé *y*, např. *cyklon*, *cynik*, *cyklista*, *cypřiš*. Pro psaní *i* a *y* v těchto slovech neexistuje žádné pravidlo, musíme si pamatovat jednotlivé výrazy.

2. Při skloňování dochází často ke konfliktu výše uvedeného měkkostního principu s principem morfologickým. Jinými slovy, střetává se pravidlo stanovující, že bychom po *c* měli psát měkké *i*, s tím, že koncovka určitého pádu je *-y*. Kodifikace je v tomto ohledu nepravidelná. Ve většině případů považuje za správné původní pádovou koncovku *-y* uvést do souladu s měkkostním principem a psát *-i*, např. bychom tak měli psát *Frantovy skici*, *album Jarka Nohavici*, *hospoda U Venci*, *kniha Danici Hujerové*, *cesta do Subotici*. Výjimkou jsou však podstatná jména mužského rodu neživotného skloňovaná podle vzoru *hrad* (např. *tác*, *kibuc*, *punc*, *hec*, *kec* a další), u nichž zůstává koncovka *-y* zachována – píšeme tak *tácy*, *kibucy*, *puncy*, *kecy*, *hecy* atd. Specifickým případem je podstatné jméno *hospic*, které můžeme skloňovat jak tvrdě (podle vzoru „hrad“), tak měkce (podle vzoru „stroj“) – v 3. a 6. p. j. č. máme varianty *hospicu* a *hospici*, v 5. p. j. č. varianty *hospice* a *hospici*, v 1., 4. a 5. p. mn. č. varianty *hospicy* a *hospice* a v 7. p. mn. č. varianty *(s) hospicy* a *(s) hospici*.

Nejednotnost v psaní *i* a *y* po *c* v koncovkách není v podstatě vysvětlitelná, je proto pochopitelné, že „měkkost“ písmena *c* byla několikrát zpochybňována (naposledy R. Adamem v článku „*Bezkopcy úval známý svými hicy předlohou skici mistra Kopanici*.“ *Je c měkké, nebo obojetné?* v časopise *Naše řeč*, 86, 2003, s. 169–180), a objevují se názory, že by *c* mělo být přehodnoceno na písmeno obojetné.

3. Při skloňování cizích vlastních jmen (např. *Petrarca*, *Mallorca*, *Casablanca*), v nichž se *c* vyslovuje jako [k], píšeme *-y* (tj. *Petrarcy*, *Mallorcy*, *Casablancy* atd.). V těchto jménech je rovněž možné psát v nepřímých pádech v souladu s výslovností místo *c* písmeno *k* (tj. *Petrarky*, *Mallorky*, *Casablanky*). Pokud se v cizích jménech *c* vyslovuje jako [c], píšeme *-i* (tj. *Kusturici*, *Bjelici* atd.) – viz též kap. [Skloňování mužských jmen vzoru „předseda“ – 2. p. j. č.](#), [Skloňování ženských jmen zakončených na -ca, -ča, -ša, -ža, -ja, -ňa](#), [Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na \[a\], \[á\]](#), [Osobní jména ženská zakončená ve výslovnosti na \[a\], \[á\]](#) a [Zeměpisná jména ženská zakončená ve výslovnosti na \[a\], \[á\]](#).